

Oblast intervence 5.2

- podporované aktivity
- příjemci podpory
- způsobilé výdaje

Oblast intervence 5.2 – Zlepšení prostředí v problémových sídlištích (192,5 mil. EUR z ERDF)

Oblast intervence 5.2 je zaměřena na prevenci sociálního úpadku, segregace a vzniku ghett vyloučených osob na sídlištích.

Cílem aktivit budou vybrané problémové části (**sídliště**) **větších měst s hrozícími či hromadícími se sociálně ekonomickými problémy obyvatel, jako je dlouhodobá nezaměstnanost, zvýšená kriminalita apod.** V souladu s analytickými poznatky přispěje podpora bydlení v rámci IOP k revitalizaci prostředí problémových sídlišť, zajištění stability sociálně smíšené struktury obyvatel a zvýšení udržitelnosti bydlení v bytových domech.

Podpora bude směřována do větších měst **nad 20 000 obyvatel, jedná se o 62 největších měst ČR, bez hl.města Prahy.**

Výdaje budou poskytovány na dva druhy aktivit, přičemž oba druhy se budou týkat stejných obytných částí větších měst ohrožených fyzickým chátráním a sociálním vyloučením:

- revitalizace veřejných prostranství vybraných problémových sídlišť (příjemci pomoci budou pouze vybraná větší města),
- opravy nebo modernizace domů (příjemci dotací budou vlastníci konkrétních opravovaných bytových domů, respektive nebytových prostor, pokud budou přestavby těchto objektů spojené se vznikem nových sociálních bytů).

V rámci skupiny větších měst budou dále vybrány pilotní projekty (cca 10), s vysokou mírou nezaměstnanosti a nízké úrovně vzdělání, což je často spojeno s romskou komunitou ohroženou sociálním vyloučením. Lokality budou vybrány MPSV (v souladu s výsledky odborné analýzy sociálně vyloučených romských lokalit v ČR) a ve spolupráci s Radou vlády pro záležitosti romské komunity.

Operace spojené s podporou bydlení v rámci IOP budou muset být (v souladu s článkem 7 nařízení č. 1080/2006) nedílnou součástí **integrovaných plánů rozvoje měst (IPRM)** pro tématické obytné zóny.

Bližší informace o IPRM (příprava, realizace, vstupní kritéria) najdete **na konci tohoto dokumentu** a na www.mmr.cz/integrované-plány-rozvoje-měst.

Oblast intervence 5.2 bude realizována výhradně v rámci cíle Konvergence. Podpory nezahrnou území hl. města Prahy.

Podporované aktivity:**a) Revitalizace veřejných prostranství**

Projekty realizované v rámci IPRM vybraných problémových zón zahrnou zejména následující položky:

- úpravy sídlištního prostoru – např. úprava, obnova či výsadba veřejné zeleně, zvýšení podílu nezpevněných travnatých ploch,
- parkové úpravy včetně pořízení a obnovy městského mobiliáře (lavičky apod.),
- výstavba, rekonstrukce a sanace dopravní infrastruktury, např. spojek místních komunikací, parkovacích ploch, pěších komunikací, chodníků, cyklistických stezek, veřejných prostranství, vybudování protihlukových stěn,
- výstavba, rekonstrukce a sanace technické infrastruktury, např. zařízení na zpomalení odtoku přívalových vod, opatření na odstranění vrchního vedení napětí a jeho nahrazení kabelovým vedením, sanace a doplnění veřejného osvětlení,
- budování či modernizace nekomerčních volně přístupných rekreačních ploch, včetně úprav a zřizování dětských hřišť, vodních ploch a dalších ploch pro veřejné rekreační a sportovní využití,

- další zlepšení veřejné infrastruktury v rámci sídlištních celků.

Podpora v rámci aktivity 5.2a bude poskytována pouze na taková zařízení pro volný čas (sportovní a další), která budou sloužit veřejnosti a která budou součástí vybrané zóny (v rámci IPRM).

b) Regenerace bytových domů

V problémových lokalitách budou financovány opravy, rekonstrukce a modernizace bytových domů, které mohou zahrnout zejména:

- zateplení obvodového pláště domu, zateplení vybraných vnitřních konstrukcí,
- práce na bytovém domě prováděné k odstranění statických poruch nosných konstrukcí a opravy konstrukčních nebo funkčních vad konstrukce domu,
- sanace základů a opravy hydroizolace spodní stavby,
- opravy, rekonstrukce technického vybavení domů (např., modernizace otopné soustavy, výměna rozvodů tepla, plynu a vody, modernizace vzduchotechniky, výtahů,
- výměny či modernizace lodžii, balkonů včetně zábradlí,
- zajištění moderního sociálního bydlení při renovacích stávajících budov.

Tyto projekty mohou být podpořeny i v případě, že jsou součástí IPRM předkládaných v rámci regionálních operačních programů.

c) Pilotní projekty (cca 7 až 10 projektů) zaměřené na řešení romských komunit ohrožených sociálním vyloučením

Projekty budou vycházet z výběru lokalit, který provede MPSV ve spolupráci s Radou vlády pro záležitosti romské komunity na základě výsledků výzkumu „Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit“ z jara 2006. Projekty propojí aktivity regenerace domů s aktivitami sociálního začleňování (oblast intervence 3.1b Služby v oblasti sociální integrace v rámci IOP) nebo s aktivitami řešenými v rámci OP LZZ (oblast intervence 3.2, zaměřená na neinvestiční podporu romských lokalit). Vybrané lokality nebudou muset splňovat podmínku týkající se minimálně 500 bytů.

Uznatelné budou, podle nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 článku 47, odst. 2 a), b), pouze následující intervence v budovách nacházejících se na území problémového sídliště:

- Renovace společných prostor bytových domů:
 - rekonstrukce následujících hlavních konstrukčních částí budovy: střechy, fasády, oken a dveří ve fasádě, schodišť, vnitřních a vnějších chodeb, vstupních prostorů a jejich vnějších částí, výtahu;
 - technických zařízení budovy;
 - opatření ke zvýšení energetické účinnosti.
- Poskytování kvalitního moderního sociálního bydlení prostřednictvím renovací nebo změny užívání stávajících budov, které jsou ve vlastnictví obce nebo neziskových subjektů.

U pilotních projektů romských lokalit není primárním problémem stav bytových domů, ale především nezaměstnanost, kriminalita, drogová závislost a nízký stupeň dosaženého vzdělání. Proto intervence v oblasti bydlení, zaměřené jak na regeneraci veřejných prostranství, tak i na renovaci bytových domů, popř. přestavbu nebytových objektů na sociální bydlení budou mít charakter doplňkových aktivit navazujících na aktivity z oblasti sociální a komunitní péče, intervencí z oblasti lidských zdrojů, zaměstnanosti apod. Vzhledem k tomu, že k řešení problematiky sociálně vyloučených romských lokalit neexistuje jeden vhodný uniformní přístup, budou na pilotních projektech ověřovány možné účinné postupy a intervence, včetně intervencí v oblasti bydlení. Předmětem pilotních projektů bude rovněž ověření, do jaké míry se daří pro řešení romské problematiky účinně partnersky kooperovat z hlediska spolupráce veřejného a soukromého sektoru. A konečně předmětem pilotních projektů bude také ověření možných postupů místní volené samosprávy, včetně provázanosti vhodných aktivit s neziskovým sektorem a dalšími aktéry působícími ve městě.

Příjemci podpory:**Aktivita 5.2a) :**

- obce (zákon č.128/2000 Sb., o obcích)

Aktivita 5.2b) a 5.2c) :

- vlastníci bytových domů – vlastníky mohou být obce (zákon č.128/2000 Sb., o obcích), bytová družstva či další obchodní společnosti (zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník), společenství vlastníků jednotek (zákon č.72/1994 Sb., o vlastnictví bytů), další právnické a fyzické osoby vlastníci bytový dům (např. občanský zákoník)

Způsobilé výdaje**Základní podmínky:**

- musí být vynaloženy v souladu s cíli programu a příslušné oblasti intervence a musí bezprostředně souviset s realizací projektu,
- obecně platí, že výdaje v IOP jsou způsobilé od 1 .1. 2007, pro jednotlivé oblasti intervencí se stanoví termín způsobilosti výdajů v rámci konkrétní výzvy,
- musí být před proplacením z ERDF prokazatelně zaplacený příjemcem,
- musí být řádně doloženy průkaznými doklady.

Vymezení způsobilých výdajů:

- pořízení dlouhodobého hmotného majetku,
- nákup služeb bezprostředně souvisejících s realizací projektu (% z celkových způsobilých výdajů bude stanoveno ve výzvě,
- režijní a osobní náklady bezprostředně související s realizací projektu (max. do 10% celkových způsobilých výdajů projektu),
- výdaje na povinnou publicitu projektů,
- daň z přidané hodnoty u neplátců DPH,
- daň z přidané hodnoty u plátců DPH, pokud neuplatňují nárok na odpočet daně na vstupu.

Výdaje musí být vynaloženy v souvislosti se zkvalitněním veřejných prostranství sídlišť a obnovou bytových domů problémových sídlišť a mohou obsahovat i následující specifické položky:

- výdaje na projektovou přípravu stavby max. do výše 5% celkových uznatelných nákladů projektu (projektová dokumentace k vydání příslušného povolení stavby (vč. EIA, odborných studií, analýz, posudků a auditů nezbytných v souvislosti s realizací projektu);
- výdaje na konzultační a jiné služby nezbytné pro realizaci projektu (stavební dozor apod.).

V případě projektů zakládajících veřejnou podporu (podle Pokynů k regionální podpoře na období 2007 – 2013), tj. projektů spojených s regenerací bytových domů, nesmí být práce na realizaci projektů zahájeny dříve, než řídící orgán písemně a na základě podrobného ověření přijaté žádosti potvrdí, že projekt splnil podmínky způsobilosti stanovených v režimu podpory (zahájením prací se rozumí buď zahájení stavebních prací nebo první závazný příslib objednávky zařízení; tento pojem nezahrnuje zpracování projektové a zadávací dokumentace, průzkumy staveniště, odborné posudky, poskytování poradenství v souvislosti s přípravou projektu). Pokud práce započnou před splněním těchto podmínek, nebude celý projekt způsobilý pro přiznání podpory.

Pro jednotlivé aktivity oblasti intervence 5.2 jsou rámcově způsobilé výdaje:

Výdaje pro zkvalitnění veřejných prostranství sídlišť (aktivita 5.2a):

- výdaje na výstavbu, stavební obnovu nebo stavební úpravu, sanaci, opravu stavebních objektů, technické infrastruktury, veřejné infrastruktury, včetně přípravy území, demolice objektů, sanace prostor v území, terénních úprav a veřejné zeleně (komunikace, rekreační plochy, protipovodňová, bezpečnostní a protipožární opatření, dětská hřiště, výsadba zeleně, drobná architektura)

- nákup pozemků max. do 10% celkových způsobilých výdajů nezbytně související s realizací projektu

Výdaje na obnovu bytových domů (aktivita 5.2b):

- výdaje na opravu, modernizaci, stavební úpravy stavebních objektů ke zlepšení tepelně technických vlastností budov, zlepšení hydroizolačních vlastností konstrukcí budov, zajištění protipožárních opatření, odstranění statických poruch konstrukcí budov, popř. náklady spojené se stavebními změnami, jejichž cílem je vybudování sociálních bytů.

Výdaje na pilotní projekty (aktivita 5.2c):

- způsobilé výdaje u této aktivity mohou obsahovat položky obsažené jak u aktivity a), tak i u aktivity b); to znamená, že podpora se zaměří jak na regeneraci veřejných prostranství, tak i na renovaci bytových domů, popř. na přestavbu bytových i nebytových objektů na sociální bydlení.

K IPRM

Definice IPRM

Integrovaný plán rozvoje města obsahuje soubor časově provázaných akcí (projektů, případně integrovaných projektů), které jsou realizovány ve vybrané zóně města (zonální přístup). IPRM a pilotní projekty pro romské komunity zahrnují následující typy intervencí:

- revitalizace veřejných prostranství
- regenerace bytových domů

Ve vybrané zóně města mohou být (vedle intervencí spojených s bydlením) podporovány i aktivity týkající se:

- hospodářského růstu
- obnovy fyzického prostředí
- přestavby starých průmyslových areálů
- ochrany a rozvoje přírodního a kulturního dědictví
- podpory podnikání, místní zaměstnanosti a rozvoje společenství
- poskytování služeb obyvatelstvu s ohledem na měnící se demografickou strukturu.

Smyslem zonálního přístupu k integrovanému rozvoji měst je koncentrovat finanční prostředky na územně vymezenou vybranou zónu města a zaměřit se na řešení všech existujících problémů (deprivované, neboli problémové území) komplexním způsobem v této zóně. Integrovaný přístup by měl dosáhnout stanoveného cíle ve vybrané městské zóně daného města.

Minimální finanční objem pro IPRM měst nad 50 000 obyvatel je stanoven na 3 mil. EUR.
Minimální finanční objem pro IPRM měst od 20 000 do 50 000 obyvatel je stanoven na 2 mil. EUR.

IPRM zahrnuje aktivity spolufinancované z IOP. IPRM může zahrnout odděleně důležité projekty ve vybrané zóně města, které budou spolufinancovány z jiných operačních programů. Tyto důležité projekty spolufinancované z jiných (tematických) operačních programů nejsou funkčně součástí IPRM. Tyto projekty spolufinancované z jiných (tematických) OP obdrží v průběhu hodnocení dotyčným ŘO 10% bonifikaci v souladu s usnesením vlády č. 883 ze dne 13. srpna 2007.

Územní vymezení pro použití IPRM v rámci IOP

V IOP mohou být podpořena následující města - ve velikostní kategorii od 20 000 obyvatel (indikativní seznam 62 měst, data k 1.1.2006).

Kraj	Města
Středočeský	Kladno, Mladá Boleslav, Příbram, Kolín, Kutná Hora
Jihočeský	České Budějovice, Tábor, Písek, Strakonice, Jindřichův Hradec
Plzeňský	Plzeň, Klatovy
Karlovarský	Karlovy Vary, Cheb, Sokolov
Ústecký	Děčín, Chomutov, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Litvínov, Litoměřice, Jirkov
Liberecký	Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa
Královéhradecký	Hradec Králové, Trutnov, Náchod
Pardubický	Pardubice, Chrudim
Vysočina	Jihlava, Třebíč, Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou
Jihomoravský	Brno, Znojmo, Hodonín, Břeclav, Vyškov, Blansko
Olomoucký	Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk
Zlínský	Zlín, Kroměříž, Vsetín, Valašské Meziříčí, Uherské Hradiště
Moravskoslezský	Frýdek – Místek, Havířov, Karviná, Opava, Ostrava, Třinec, Orlová, Nový Jičín, Český Těšín, Krnov, Kopřivnice, Bohumín

Pokud se některému městu v tabulce uvedenému sníží počet obyvatel, nebude vyřazeno z možností podpory v rámci IOP.

Seznam měst s počty obyvatel je uveden v Příloze 2 Programového dokumentu IOP.

Území určená k podpoře v rámci IPRM

Charakteristika území:

- geograficky vymezená zóna pro realizaci IPRM je souvislá plocha na území města,
- jde o deprivované obytné území - zónu s koncentrací negativních jevů (např. vysoká nezaměstnanost, kriminalita, sociální vyloučení),
- zóna musí být součástí města s celkovým počtem obyvatel 20 000 obyvatel a více (tato města zahrnují cca 32,4% z celkového počtu obyvatel ČR),
- obytná zóna musí zahrnovat nejméně 500 bytů – což představuje cca 1300 obyvatel,
- obytná zóna (bude-li pro ni chtít město využít prostředky IOP na podporu bydlení) musí mít zpracovaný Integrovaný plán rozvoje města (viz čl. 7 nařízení EP a Rady č.1080/2006 k ERDF), který doloží záměry města na obnovu problémové obytné zóny.

Deprivovaná obytná zóna – zóna vybraná pro intervence v oblasti bydlení uvedené v čl. 7 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1080/2006 a vykazuje alespoň tři z následujících kritérií, z nichž dvě musí být kritéria uvedená pod písm. a) - h), podle článku 47 prováděcího nařízení:

- vysoká míra chudoby a vyloučení,
- vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti,
- neuspokojivý demografický vývoj,
- nízká úroveň vzdělání, významné nedostatky v oblasti dovedností a velký počet studentů, kteří předčasně opouštějí školu,
- vysoký stupeň kriminality a delikvence,

- obzvláště znečištěné životní prostředí,
- nízká míra hospodářské aktivity,
- velký počet přistěhovalců, etnických skupin a příslušníků menšin nebo uprchlíků,
- poměrně nízká úroveň hodnoty nemovitostí,
- vysoká energetická náročnost budov.

Metodiku vstupních kritérií a srovnávací hodnoty vstupních kritérií najdete na www.mmr.cz/integrované-plany-rozvoje-mest.